

космічно-астрономічні зацікавлення йому успішно вдалося поєднати, по-перше, з науково-популярною діяльністю; по-друге, з інтересом до суспільно-гуманітарних наук, спрямованим на розвиток передусім культурних цінностей держави. Варто відзначити великий внесок ювіляра у створення та керівництво (від 1990 р. й донині – голова) Українського міжнародного комітету з питань науки і культури при НАНУ країни, діяльність якого скеровано на зміцнення міжнародних зв'язків учених України з колегами з інших країн. Популярними стали засідання дискусійного клубу "Елітарна світлиця" під головуванням ученого, які, починаючи з 1996 р., він щомісячно проводить у київському Будинку вчителя.

Від 1996 р. Я. С. Яцків – голова Державної комісії єдиного часу й еталонних частот, член Ради з питань науково-технічної політики при Президенті України.

У 2000-2001 рр. Ярослав Степанович був першим заступником міністра Міністерства освіти і науки України. Високий виконавчий орган, в якому він був одним із компетентних очільників, спрямував свої зусилля на формування в країні системи, яка б найкраще сприяла розвитку наукового і технічного потенціалу нашої держави.

Від жовтня 2002 р. він – голова Науково-видавничої ради НАН України, що займається питаннями видавничої діяльності, розвитку поліграфічної бази; Я. С. Яцків здійснює загальне керівництво видавництвом "Наукова думка" та Видавничим домом "Академперіодика". У 2005-2008 рр. був директором-організатором Інституту енциклопедичних досліджень НАН України. Від 2006 р. – голова Піклувальної ради Стипендійної програми Фонду Віктора Пінчука "Завтра. UA".

Я. С. Яцків є також членом Конгресу української інтелігенції, Української всесвітньої координаційної ради, Ради конкурентоспроможності України.

У липні 2005 р. під час роботи VI Міжнародного конгресу українців у Донецьку Ярослава Степановича було обрано президентом Міжнародної асоціації українців (МАУ); це сприяло зміцненню авторитету МАУ, розвитку світового українознавства, поширенню знань про культурні надбання й наукові здобутки українського народу, налагодженню координації діяльності національних асоціацій у різних країнах світу.

75-річчя Я. С. Яцків зустрічає бадьорим, натхненним, сповненим планів, зокрема й щодо реформування Національної академії наук України та науки загалом. Щойно опублікована двотомна книга "Моє земне тяжіння" переносить нас у цікавий, багатогранний, насичений багатьма подіями світ Ярослава Степановича.

* * *

Осмислюючи наукову, державницьку та громадську діяльність ювіляра, усвідомлюєш, що наш світ – персоналізований, бо тримається на особистостях, а все, що в ньому, є результатом їх духовної і матеріальної діяльності. Як сказав колись Сальвадор Далі, "по закінченню часу -*змів* настане епоха особистостей". Що багатшою буде наша держава на видатних її представників, таких як Ярослав Степанович, то кращим ставатиме українське суспільство і весь світ загалом. Я. С. Яцків – справді людина світової величі!

© М. Г. Железняк

Від редколегії журналу

Картографо-геодезична спільнота зичить ювіляру земних благ і щедрот нашої славної України, а наш часопис сподівається на довголітнє співробітництво.

* * *

ОЛЕГУ ІВАНОВИЧУ ШАБЛЮ – 80

Академії вищої школи України та Української екологічної академії, почесному члену Українського гео-

графічного товариства Олега Івановичу Шаблю. 14 листопада 2015 р. виповнилося 80 років відомому українському вченому-географу та картографу, доктору географічних наук, заслуженому професору Львівського національного університету імені Івана Франка, завідувачу кафедри економічної і соціальної географії цього університету, дійсному члену Наукового товариства імені Шевченка (НТШ), академіку

графічного товариства Олега Івановичу Шаблю.

О. І. Шаблій – відомий у науковому світі не тільки як визначний вчений у галузі економічної та соціальної географії, а й як гідний продовжувач картографічної школи С. Л. Рудницького, В. М. Кубійовича, П. Т. Ващенка. Зокрема, він автор низки теоретичних і методичних розробок, оригінальних картографічних творів, голова їх редколегій, відповідальний редактор та організатор видання низки атласів, науковий керівник картографічної лабораторії, знавець і популяризатор історії національної картографії.

Народився О. І. Шаблій у 1935 р. в хліборобській родині с. Курівці Зборівського району, що на Тернопільщині. У рідному селі закінчив початкову школу (1947 р.), а в сусідньому – Великому Глибочку, тоді районному центрі, – семирічку (1950 р.). У 1950 р. він вступив до Бережанського педагогічного учи-

лища, яке закінчив в 1954 р. з відзнакою за фахом "учитель початкової школи" з правом викладати математику в семиріччі.

Уже більш ніж шістьдесят років (з 1954 р.) життя і діяльність О. І. Шаблія пов'язані зі Львівським національним університетом імені Івана Франка. До 1959 р. він навчався на кафедрі економічної географії, а після закінчення вишу працював старшим лаборантом, викладачем (з 1962 р.), доцентом (1968 р.), професором (1989 р.), завідувачем кафедри (з 1990 р.). Незважаючи на різні перепони, О. І. Шаблій захистив кандидатську (1966 р.), а через дванадцять років (1978 р.) і докторську дисертації.

Першим картографічним твором ученого був "Атлас Олеського району Львівської області" (1959 р.) – як додаток до його студентської дипломної роботи. Потім він створив декілька середньомасштабних карт міжгалузевих комплексів Українських Карпат (лісопромислового, агропромислового, рекреаційного), цікаву за розгортанням легенди дрібномасштабну карту транспортних вузлів і політтранспортних магістралей України.

У середині 1980-х О. І. Шаблій започаткував розроблення фундаментального рукописного середньомасштабного картографічного твору – Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області (1985 р.) і став його науковим керівником. До атласу вчений розробив оригінальні легенди карт міжгалузевих комплексів з урахуванням їх компонентно-функціональної структури. На VI Республіканській науковій конференції "Картографічне забезпечення основних напрямків економічного і соціального розвитку Української РСР та її регіонів" (Чернівці, 1987 р.) атлас отримав найвищу оцінку. У 1988 р. його було відзначено Державним комітетом СРСР з народної освіти та Центральним комітетом профспілок працівників освіти, вищої школи і наукових закладів. Аналогічний атлас було розроблено і для Львівської області (1988-1991 рр.).

У 1988 р. за ініціативою О. І. Шаблія при кафедрі економічної географії Львівського університету було створено науково-дослідну лабораторію комплексного атласного картографування, а його самого призначено її науковим керівником. Лабораторія розробила і видала три навчально-довідкових шкільно-краєзнавчих атласи: Львівської (1989 р.), Івано-Франківської (1990 р.) та Закарпатської (1991 р.) областей. На той час це була єдина університетська картографічна лабораторія в Україні, яка в стислий термін

розробила і видала три регіональні атласи. Головою редколегії всіх трьох видань був О. І. Шаблій.

У 2000 р. вийшов оновлений Атлас Львівської області, що увійшов у серію видань "Моя мала Батьківщина". О. І. Шаблій був відповідальним редактором та головою редколегії цього твору. Атлас витримав уже дев'ять перевидань. Усі вищеназвані "атласи Шаблія", як їх називають картографи, сприяли поглибленню географічної та картографічної культури викладання географії у загальноосвітній середній школі й поширенню географічних знань серед населення країни.

О. І. Шаблій як член редакційної колегії Національного атласу України взяв активну участь у загальному редагуванні цього фундаментального картографічного твору. Маючи особливу думку щодо структури та принципів створення національних атласів, учений своїми зауваженнями і пропозиціями сприяв поліпшенню його змісту.

Він автор ідеї, організатор розробки, голова редколегії та відповідальний редактор видання "Львів. Комплексний атлас" (2012 р.). Це перший і поки що єдиний комплексний атлас великого міста України. О. І. Шаблій також автор багатьох карт у цьому атласі.

Учений зробив значний внесок в історію картографічної науки. Він дослідив творчість Степана Рудницького і доклав багато зусиль до визнання цієї видатної людини зачинателем української національної картографії, а також пропагував творчість Володимира Кубійовича як продовжувача справи Рудницького, творця "Атласа України й сумежних країв" (1937 р.) – першого національного атласу України. Олег Іванович досі керує виконанням дисертаційних робіт та виступає опонентом на захистах докторських і кандидатських дисертацій з географічної картографії.

Велике коло громадських обов'язків науковця О. І. Шаблія. Він обирався вченим секретарем, а потім головою Львівського відділення Українського географічного товариства, нині працює головою Географічної комісії НТШ.

Вітаємо ювіляра у плідну пору щедрих виявів результатів його багаторічної праці на ниві географії загалом та географічної картографії зокрема. Бажаємо Вам, шановний Олеже Івановичу, подальшого і такого ж багатого картографічного ужитку.

*Українська картографічна асоціація,
редколегія «Вісника геодезії та картографії»*